

Samorastniki – Boj na požiralniku

Družina Dihur je živela na kmetiji s petimi njivami. Zemlja pa ni bila dobra za kmetovanje, saj je bila zelo vlažna oz. mokra. Čeprav so generacije Dihurjev vlagale ves svoj trud v zemljo, je bil le nekajkrat velik in dober pridelek. Preglavico so jim delali požiravniki, ki so goptali zemljo s predelkom vase.

Dihurjevi otroci so hodili služiti drugam. Dihurjev sin je šel pri desetih letih služiti k kmetu Osojniku. Jedače je bilo veliko, vendar dela še več. Vsi so ga grdo zmerjali in celo pretepali. Nekega dne se je odločil da se bo vrnil domov. Na poti domov ga je zelo pekla vest, zato si je želel najprej srečati mamo, da ji razloži, šele nato očeta. Ker pa je mama delala drugje, in je šele zvečer prišla domov, jo je čakal v skednju, kjer je zaspal. Poslušal je, kako so večerjali in kako so šli spat. Poguma ni zbral 3 dni, dokler ni bil že zelo izstradan. Mati mu je prinesla kruha in mleka. Nato ga je še 3 dni skrivala na podstrešju. Vendar ga je oče našel, ko je nekaj iskal. Hudo ga je pretepel, tako hudo, da je morala mati posredovati. Ko se je zbudil hz nezvesti, mu je oče ukazal naj gre z njim. Vrnila sta se k Osojniku, kjer je moral mladi Dihur klečati pred Osojnikom in ga prositi odpuščanja. Osojnik mu je s težavo odpustil, oče Dihur pa jim je rekel, naj ga ne zmerjajo več. Od takrat teh težav ni imel več.

Ker je bil najstarejši je podedoval hišo. Poročil se je in z ženo sta se preselila v hišo. Trudil se je , da bi mu kmetovanje uspevalo. Šel je na predavanje kako pravilno osušiti zemljo, vključil se je celo v kmetijsko podružnico. Vendar noben način osuševanja ni deloval. Ko je ugotovil, da ima več škode kot koristi od kmetijske podružnice, je odstopil.

Z Dihurkinim bratom sta nekajkrat šla služiti denar na Svinjsko planino. S tem zaslužkom je pokril nekaj dolgov in za popravila okoli hiše.

Kupil si je tudi dva vola, ki pa sta bila bolj šibke narave. Dihur in njegov sin Neč sta z njima orala. Dihur pa je vola zelo gnal, če pa sta želela počivati ju je pretepel. Tako je en vol zbolel in kmalu zatem umrl.

Kmalu zatem sta Dihur in njegova žena začela izmenično ponoči hoditi na polje kositi. Mislila sta, da delata drug drugemu uslugo, da bo vsaj drugi imel malo počitka. Vendar je delo terjalo svoj davek. Ko sta Dihur in Dihurka skupaj trosila gnoj, je Dihurka padla v nezvest. Kmalu zatem je umrla. Dihur je ostal sam s petimi otroki. Dihur ni želel prodati zemlje bogatemu sosеду. Otroci so kmalu zatem prenehali hoditi v šolo in so ostajali doma ter delali. Tudi v cerkev jih Dihur ni več vozil, včasih jim je sam razlagal božjo besedo doma.

Dihur je hotel pridelovati krompir, kar pa mi ni in ni uspevalo zaradi premokre zemlje. S tistim krompirjem, ki pa je zrasel, pa čeprav piškast in majhen, pa so delali kot z zlatom. Izkopavali so ga z golimi rokami, da ga nebi poškodovali. Kdor ga je, je dobil udarce.

Pogosto so otroci za Dihurji vpili »Krompir, krompir!«, saj je bila to njihova želja, pridelati dober krompir.

Neč, ki je bil star 15 let in Pungra z 11 leti, sta se odločila, da ga bosta sosеду, ki je to leto pridelal preveč krompirja, nekaj ukradla. Ponoči sta pretovorila največ krompirja, kot sta ga bila zmožna nositi. Ker pa sta to ponovila večkrat, je sosed opazi primanjkljaj. Sosed pa je z županom in dvema žandarjema prišel k Dihurju in iskal za krompirjem. Našli so ga tam, kjer sta ga dečka skrila. Dihur seveda ni vedel nič o tem. Neč je priznal krivdo in za kazen je dobil 25 udarcev, vendar ni zajokal. Ko je že ležal v nezavesti se je javil še drugi brat, Pungra, da je tudi on kradel. On je dobil samo 15 udarcev, ker se je župan malo zbal zaradi moči Dihurjevih udarcev. Sosed je rekel, da krompirja ne rabi nazaj, saj bi si s tem nakopal samo sramoto.

Dečka sta se 3 dni skrivala pred očetom, Mojca (sestra, ki je po materini smrti vodila gospodinjstvo) pa jima je nosila hrano.

Ko je bilo vse že spet normalno, je prišla nesreča. Njihovo najboljši del polja, Bradavico je napadel požiralnik. Družina je neprestano kopala krompir in ga reševala pred požiralnikom. Velika želja in trud sta jih pripeljala do tega, da se je požiralnik osušil. Dihur pa se je po zmagi onesvestil. Preden so otroci pripeljali voz, da bi ga naložili in odpeljali domov, se je Dihur že zbudil. Imel je kilo. Doma ni hotel, da otroci pokličejo zdravnika in ga pustili počivati. Dihur je umrl z napol izgovorjenimi napotki za otroke, kaj naj naredijo s krompirjem. Otroci so očeta zakrpali (čreva, ki so visela iz njega). Ljudem niso hoteli povedati da je umrl, hoteli so ga sami zakopali. Novico o smrti so sporočili samo Dihurjinemu bratu, s katerim sta z Dihurjem hodila skupaj delat. Ta pa je prišel z županom in še vsemi drugimi. Ti so pokopali Dihurja. Otroke so vsi očitajoče gledali.

Dihurje so poslali po službah, požiralnike pa je prevzel bogati sosed.